

Kwestionariusz byłego zesłańca w ZSRR.

1752

1752

Z. K

REFERRAL
HISTORYCZNY

Dane osobiste	Stopień strzel.	Nazwisko i imię Marczak Stanisław	Wiek lat 45	Stan cywilny żonaty
Data i okoliczności aresztowania	Osada Łęska Doła koło Dubna, dnia 10 lutego, 1940 nad ranem. Mężczyznom kazano kłaść się na ziemi, ko którym pończono spakować najważniejsze rzeczy, przyciem pozosta wiono bardzo mało czasu. Potem szliśmy na stację kolejową. Brutalne obchodzenie się.			
Nazwa obozu	Archangielska obl., rejon Jareńsk, Litwinowski Łespromhoz.			
Opis obozu	Okolica zeszto-bagnista. Pomieszczenie w barakach. Wszy i pluskwy. Urządzenia sanitarne niesłychanie prymitywne i źle funkcjonujące.			
Skład zesłańców	W obozie 150-ciu ludzi - przeważnie Polacy - 4 Ukraińców - rolnicy.			
Życie w obozie	Praca przy wyrębie lasu - kilka na sześć godz. dziennie. Płaca w gotówce: 3-6 rubli za dzień. Z tego trzeba było utrzymać siebie i rodzinę. Pracujący mogli kupić 1kg chleba po 120 rub. a dla dziecka 400gr. Talerz zupy w stołówce 180 rub., gulasz 4 rub. Rodziny posiadające większą liczbę osób nie mogących pracować głodowały straszliwie. Dawało materiał na budowę domu - na kredyt; nie umiającym budować obiecywano gotowy dom. Ściągnano na to konto 6 rub tygodniowo. Kazano karczować lasy na prywatne ogródki. Jednakże ani czas ani siły nie pozwalały na wyzyskanie ziemi.			
Władze N.K.M.D. w stosunku do Polaków	Władze ustosunkowały się do Polaków nad wyraz nieprzychylnie. Uważani byli przez N.K.M.D. za „panów” i „kulaków” Szczególnie wrogą odnosił się enkawudziści do wszystkich objawów z biurokracji modlitwy. Kiedy raz kobiety próbowały zaopiekować się pogrzebami, zostały rozproszone wśród pogroźców, przetrzeźwienia i wymachiwaniem bronią. Informacje o Polsce - „Polszy wie nie bude”. Propaganda - przez przymusowy udział w prelekcjach i uroczystościach rocznicowych. Gazety.			
Pomoc lekarska, szpitalne, śmiertelność	Pomoc lekarska ograniczona. Szpital odległy o 70 km. Śmiertelność duża - około 15%. Ogólny stan zdrowia fatalny - wycieńczenie.			
Ścisłość z krajem	Korespondencja utrzymana. Jakis czas miało miejsce zdołanie przetrzymywania listów - ale to ustało.			
Data zwolnienia, wstąpienie do armii.	Dnia 10 października 1941 przewieziono zesłańców do Żłobkistamy a potem do Kirgistanu i rozlokowano po kolektorach. Do armii przyjeżdżali zostaliśmy dn. 25 lutego 1942 - 9 dyw. 26 p.p.			

M.p. dn. 15 stycznia, 1943.

S. Nowczak.